

תשובות דף קי

אמר להם להבטי ישראל

אני צריך נכנסו אצלו הבטי ישראל אמר להם אל תספרוני בעיירות [דף קי ע"ב] והושיבו ישיבה לאחר שלשים יום שמעון בני חכם נמליאל בני נשיא חנינא בר המא ישב בראש

והושיבו ישיבה
למסוק בחורה: לאחר שלשים יום של
פטירה מיד ולא היה עסקים בהספד:
שמעון בני חכם הוא לקמן פריך מלא
קאמר: חנינא בר המא ישב בראש
הישיבה

ע"ז רידב"ו ה

רבי יצחק בר נחמן
שאל לרבי חנינה יריר עיה מהו א"ל הלכת לצור
מימך וראית ישראל ונכרי שהן שותפין בקדירה
ואינו חושש שמה נייער הנכרי בקדירה. וקשיא
הוא שאל ליה דא ומגיב ליה דא אלא בגין
דלית רבי חנינה אמר מילה דלא שמיעה טיובי בגין כן דוא שאל ליה דא ומגיב
ליה דא פני משה

וקביה. הש"ס הוא דמקמה מה זה שפירש לו הוא שאל לו זה
יריד עזה מהו דניחוש זה מכוס ע"ז והוא משיב לו זה וענין אחר הוא: אלא בגין וכו'. לפי שדרכו של ר' חנינא הוא שאינו
אומר דבר שלא שמע מרבו לפיכך דחה אותו כהפוכה של דמיה וענין אחר:

עלי תמר - מטכת עבודה זרה רמ

ועיין בפי"ע שפירש שמשרם שלא שמע לא השיב ההלכה
בפירוש שהוא מותר אבל רמזו תשובתו ברמז, א"ל לא הלכת לצור
וכו'. ומכאן יש לך לדון שהוא מותר, וכעין זה כתב הטר"ז בא"ח
סוס"י תרכ"ט בנוגע לר"א שלא אמר דבר שלא שמע מרבו
מעולם. והכי מסתבר וכי ס"ד שדבר שלא שמע מרבו לא ימצא
פתרון הלכה למעשה. אלא כלומר שמה שלא שמעו ר"א ור"ח
בפירוש מרבהם לא רצו להורות הלכה למעשה אלא רמזו השואה
לפתרון השאלה והשאירו הדבר לעיון ולהכרעת החכמים. וביאור
הדבר עפ"י שאמרו בנדה פ"ב ה"ז הנ"ל, רבי חנינא הוה שרי
בצפורין והוה אתאי קומי עובדין ומפיק והוה ר"י ורשב"ל המן
ולא הוה מצרף לון עמיה. חד זמן צרפן עמיה אמרין מה חמא רבי
משגח עלינן יומא דין. א"ל ייתי עלי אם לא כל מעשה ומעשה
שהייתי מוצא אם לא שמעתי אומר מרבי להלכה כשערות ראשי
ולמעשה שלש פעמים, והך עובדא לא אתי קומי רבי אלא תרין
זמנין בגין כן צריפתכון עמי. ואותו הדבר הוא כאן שנאמר שרבי
חנינא לא אמר מילא דלא שמע מיומו, כלומר שמה שלא שמע
מרבו לא הורה הלכה למעשה עפ"י הכרעתו אבל רמזו השואה
לפתרון השאלה והשאירו הדבר להכרעת החכמים.

וקשיא הוא שאל ליה דא ומגיב ליה דא, אלא בגין דלית
ר"ח אמר מילה דלא שמיעה מיומו. כלומר שלא שמעה מפי
רבתי הלכה למעשה כמ"ש בנדה פ"ב ה"ז בגין כן הוא שאל
ליה דא ומגיב ליה דא כלומר שמיש לו דבר הדומה כהערה
לענין ומשאיר ההכרעה בידי חכמים. ואף הכא נהג כן, ובאמת
נראה שהוא ראה גמורה שבמקום שלא נולד ספק באיסור
אחזקי ריעותא לא מחזקינן ולא מחזקינן ספק איסור אף
באיסורי תורה וכמ"ש בבבלי.

ואף שהיה חריף גדול כמ"ש בכתובות ק"ג, בהדי דידי
קמינצת אילו ח"ו אשתכחית תורה מישראל מהדרני ליה
בפילפולא עיי"ש לא הגיב והא דלא אמר אינני אומר מילא דלא
שמעתי מיומי מפני שרק הוא נהג ולא רבותיו והבריו ולא רצה
לומר ישיר שאיננו נוהג כמותם מפני כבודם, עיין בסוכה כ"ח
שכן היתה מדתו של ר"א כששאלוהו שלשים שאלות בהלכות
סוכה על שתיים עשר אמר שמעתי ועל י"ח אמר לא שמעתי.
אמרו לו כל דבריך אינם אלא מפי השמועה. ופירש רש"י בתמיה
שכן חכמים אחרים לא נהגו כן. השיב להם, הזקקתנו לומר דבר
שלא שמעתי מפי רבותי וכו' עיי"ש.

וז"ל הב"י בסי' רמ"ב, הביא הך ירושלמי וכתב שיש
ללמוד מזה בדבר חדש צריך לצרף עמו לומדים שיפסקו והיינו
בדבר חדש דווקא אבל בדבר שמבואר בפוסקים אינו צריך שזהו
א"א וכו' עיי"ש. ובגוף דברי הב"י ומ"ש שם בחידושי בעזה"י
וכן נהגו רבותינו מדור דור שכשבאה לפנייהם שאלה חדשה
הציעוהו לפני חכמי דורם ונשאו ונתנו בדבר עד שהוציאו הלכה
לאורה.

שם משמואל

על סדר פרשיות התורה ומועדי קודש

באת כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הרב הגאון
הקדוש בוצינא קדישא רבב ישראל ופרשיו נקשית
מ"ה שמואל וזוקל"ה, בנו יחידו ותלמידו אשר
מילא מקום אביו הרב הגאון הקדוש שר התורה והיראה
אדומור הגדול נקשית מ"ה אברהם וזוקל"ה
האנד"ק סאכטשאב בעה"מ ספר אגלי סג
ושית אבני נזר על ד' חלקי הש"ע.

שם ט

ולפי האמור יש לפרש הלשון שאמרו
ז"ל בש"ס שבת (ק"ט.) בואו
ונצא לקראת שבת מלכתא, שהיא יציאה
מהבחי' ומהמדה שאדם עומד בה כימות
החול לקראת שבת. וממוצא הדברים
לימוד גדול איך לגשת לקבלת שבת,
שלעומת היציאה מימות החול זוכין לקבל

שבת:

שבת קיט

רבי חנינא מיעטף
וקאי אפניא דמעלי שבתא אמר בואו ונצא
לקראת שבת המלכה

צננדים נאים: בואי כלה. הכי קרי ליה לנשיה סבת מתוך הכינות
חבר מאמרים

דעת חכמה ומוסר

משיחתו של רבנו הגאון ההסיד אור עולם
מן ירוהם הלוי ליוואויין זוקל"ה
אשר השפיע לרבים בשיבת הקדיש דבור

קל

ד"א"ר חנינא בואו ונצא לקראת שבת מלכתא. וברש"י כאדם המקבל פני מלך,
ר' ינאי הוה מתעטף וקאי ואמר בואי כלה בואי כלה, וכל הרשעים הלא
יתלוצצו וילעגו למו מהו ענין היציאה אל השדה, וכי משם היא באה,
וגם מה שייך בכלל לצאת לקראת שבת, והלא לכאורה יותר נכון שישב
בביתו במנוחה ושלוחה ובאופן זה יקבל פני שבת. אבל באמת טענתם באה
מצד זה שאינם יודעים מהו עולם השמים, שאילו ידעו
והבינו יסוד זה לא היה מקום למהשבתם זו. חז"ל הורונו שבכדי לקבל שבת
צריך דוקא ל"ציוור", אופן הציוור הוא לצאת אל השדה, ורק על ידי ציוור
זה מקבלים פני שבת, ומי שאינו מודה ביסוד זה, הנהו בור ועם הארץ
ב"סוד הציוור", ורק הצדיקים ההולכים בדרכי ה' הם יודעים את זה, ולכן ר'
ינאי קבל שבת רק ע"י "ציוור", שיצא אל השדה ואמר בואי כלה.

פרי צדיק

על התורה ויר"ח והנובה
חלק ראשון

הנה אבות קדושות ומוצאות. יצאו מה קדש.
שם כסלל רבירבין. סוד הדין בחדש וכו' שבת בשבת.

קדושת שבת וקדושת שבת

ובשם קדוש קדוש עת האוכל
שבת חובש נתיב

באת ביום קדושת אדמוני האון הקדוש י"ח תורה. כח סקסאי.
ד"ס ל"ב איוון. עשרת הפאית ישראל. לו ד"ס תהמה.

רבי **צדוק הכהן** ונקללהו סלובין רבי

קדושת אדמוני האון הקדוש י"ח תורה. כח סקסאי.
ד"ס ל"ב איוון. עשרת הפאית ישראל. לו ד"ס תהמה.

26

ומה יחוד יש לבגדים עם אדם ומחר יוכל לבגס אחר והוא ילגס בגדים אחרים. אבל בגדי שבת שהיא מה שלובש לכבוד הקדושה דשבת שקרבו. וודאי יש להם שייכות להאדם הלושב ביחוד וכפי קדושת השבת הקבועה זו דודאי ג"כ אין דומה בכל אדם. וכמו בעוה"ב דלכל א' יש עולם בפ"ע ודומה לפי כבודו. כן בשבת שמעין עוה"ב הקדושה שנקבע בלבוש בני' הוא בכל א' בפ"ע כפי הראוי לשורש נשמתו. וכמו שהקדושה מעין עוה"ב כן הלבוסים שלובש לכבוד אותה קדושה הן מעין הלבוסים דעוה"ב שדומים שם אז יש לבוסים לנשמות הנעשים מחורה ומלות שבושה להם ג"כ לכ"א כפי מה שהוא ואין לזר חלק בו. וכך הלבוסים דשבת אף שמזד גשמייתם ודאי ג"כ אפשר שלמחר ילגסם אחר והוא ילגס אחרים. מ"מ מזד הקדושה שיש בהם מה שהוא מכבד עי"ו השבת מזד זה הם שייכים רק לו ביחוד:

יובא דף פ"ח

רב הוה פסיק סודא קמיה רבוי (ע"ל)

[דף פ"ח ע"ב] אהא רבי הווי הדר לרישא ע"ל בר קפרא הדר לרישא אהא ר"ש בר רבי הדר לרישא אהא רבי תניא אהא רבי תניא (בר) [בר] אהא א"ל כל דארי נביא הדר לרישא נקם רבי תניא מילתא בהדיה א"ל רב לגביה הריכר מעלי יובא דכפרי ולא אפיים. והיכי עביד הכי והאמר רבי יוסי בר רבינא כל המבקש מצו מחבורו אל יבקש ממנו יותר מ' פעמים. רב שאני. ורבי תניא הכי עביד הכי והאמר רבא אבל המעביד על מחורו מעבידו לו על כל פשעיו אלא ר' תניא ואלמא הוא ליה לרב דוקפי ליה בדיקלא וגמירי כגון דוקפי ליה בדיקלא רישא הוי אמר (*) אידחיה ולא נדהוין:

(*) נוסחת בגמרא ש"פ בעי למעבר רשותא ולא אפיים כי היכי דליוול ולומר אורייתא בבבל.

בהר"ש

[רב שאני ט']
ש"ן פרש"י אבל התלמוד סתם ולא פירש
וגרסה שספך הלגליל דרב שאני דאפי'
לשבת שחעה לו חזל לפייסיה וכ"ש לגבי
רבי תניא:

בית יוסף

מ"צו לחבירו אב"ל לרבו צדיק
להרבות עליו רעים עד
שיתפיים. כן כתבו שם הר"י (ו).

והרא"ש (ס"ו ט"ו) וכן כתב הרמב"ם בפרק ז' מהלכות תשובה (ה"ט) ונראה שלמדו כן [א] מדאמרין בגמרא (פ"ו): דרב אזיל לפייסיה לרבי חנינא תליסר מעלי יומא דכיפורי ופריך והיכי עביד הכי והאמר ר' יוסי זר חנינא כל המצקש מנו מחבירו אל יצקש ממנו יותר משלש פעמים ומשני רב שאני וסוגרין דהכי קאמר רבו שאני שאפילו כמה פעמים לרין לצקש ממנו עד שיתפיים ורבי חנינא היה רבו של רב שהיה הוא יושב צדקש צמקוס רבינו הקדוש אבל רש"י פירש רב שאני מחמיר על עצמו היה: ודע

דצנמרא פריך ורבי חנינא היכי עביד הכי והאמר רבא כל המעביד על מדומיו מעבירין לו על כל פשעיו ומשני רבי חנינא חלמא חזי ליה לרב דוקפיהו צדיקלא וגמירי דכל דוקפיהו צדיקלא רישא הוי אמר שמע מינה צעי למיעבד רשותא ולא אפיים כי היכי דליוול ולגימור אורייתא בצב"ל

הרב א. א. קפלן בהערה על מאמרו של הרב מאהרשען בעמ' פב, שם נאמר: "ומנהג ליטא עפי הגר"א ז"ל הוא לומר במה מדליקין וא"ר אליעזר אמר ר' חנינא, אחר לכה דודי ומומור שיר ליום השבת. והנה אמירת האגדה של ר' חנינא, הוא משום שאין אומרים קדיש' אחר משנה אלא אחר מדרש, ובמקום אגדת ר' חנינא בן עקשיא [סוף מסכת מכות] שאומרים תמיד אחר הלימוד, אומרים כאן אגדת רבי חנינא, אולי משום שכל ענין קבלת שבת מוצאו מרבי חנינא (שבת ק"ט עמ' א) מזכירין דבר משמו. [וזה מה שמספרים בגמרא: רבי חנינא מיעטף וקאי אפניא דמעלי שבתא אמר: בואו ונצא לקראת שבת המלכה!]. ומה נשתרבו גם לשחרית של שבת (סוף אין כאלהינו)."

פרק שמיני פאה לו

אמר רבי חנינ' ז' צריך שיהיו לו שני עציפין אחד לחול ואחד לשבת ט"ט ירחצת וסבת ושבת שמותיך וכי ערוסה היתה אלא אלו בגדי שבתה

פרי קדושת שבת מאמר ה צדיק 31

זה ה' עלה נעמי לרות בלשכה

בגדי שבת שבה ה' התנוולות האור דיוס שכולו שבת מזד האהבה ומאיר דרך הלבוש. ויגיש בועו שהיא שייך לו ושיאל מהם נפש המאיר לעולם כולו בהתגלות אור זה בפעל בכל הלבושות דישאל במהרה בימינו אמן:

שבת קיט

ואמר ר' חנינא ילעולם יסדר אדם שלהנו במוצאי שבת אע"פ שאינו צריך אלא לבוית צמון". גמי כבוד שבת ללוות ביניהו דרך כבוד כהדם המטה את המלך בצלחתו מן העיר:

פרי קדושת שבת מאמר ד צדיק

וע"ז הוא סעודת מו"ש ללוות המלכה שהיא סעודתא דדוד. מלכה הנצר שהקים עולה של תשובה להקצו הכל לשרשו אפי' הגדיל עונות עד אין חקר. דאפי' פושעי ישראל א"א להם לנתק עצמם מהשורש לגמרי שהיא קדושת השבת שניתן במתנה לאות ברית לכל זרע ישראל שנגדו היא מדת דוד המע"ה האחרון לז' אשפיון עילאין כידוע. וסעודת מלכה מלכה הוא ע"ד סעודת א"ח שהוא לאכור ולקשר קדושת החג להיות יחד עם שאר ימי השנה ובקשר אחד כדי שהי' בהם שייכות לאותה קדושה שקלטו בה. וכן השבת עם ימי המעשה. וע"ז לרין לזכור בכל יום ומחד בשבא לשבא להרניש גם בהם הרשימו דקדושת שבת. דע"י הרשימו הנשאר בו מקדושת שבת העבר הוא יכול לעשות הכנה בקרבו לקבל קדושת שבת הבאה ביחד שאת. וכן ע"ד זה להיות מוסיף והולך בכל ימי חייו ואשכי הזוכה לכך ולעשות בלב בלחמ ככל האמור:

אורח חיים תרו הלכות יום הכפורים

א ויתן כל אדם אל לבו בערב יום הכפורים לפייס לכל מי-שפשע בנגדו. דעבירות שבין אדם למקום (א) יום הכפורים מכפף. ושבין אדם לחבירו אין יום הכפורים מכפר עד שיפייסנו. ואפילו לא הקניטו אלא בדברים צריך לפייסו. (ב) וצריך לילך לו. ואם אינו מתפייס בראשונה יחזור וילך לו פעם שנית ושלישית. ובכל פעם יקח עמו שלשה שיפייסנו שימחול לו ואם אינו מתפייס (ב) בשלש פעמים (ג) אינו צריך לפייסו עוד. והני מילי לחבירו.

אבל לרבו צריך להרבות עליו רעים עד שיתפיים: ב ואם מת מביא עשרה בני אדם ומעמידם על קברו ואומר חטאתי לאלהי ישראל ולפלוגי זה שפשעתי לו. (ג) ועושין כן כדי שיהא לב כל ישראל שלם כל אחד עם חבירו ולא יהא מקום אבל לרבו צריך להרבות עליו רעים עד שיתפיים:

